

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

Філологічний факультет

Кафедра шкільної педагогіки, психології та окремих методик

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи

Оксана КОГУТЮК
«30» серпня 2024 року

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
8.2 ВІКОВА ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ

підготовки
галузі знань
спеціальності

бакалавра
01 Освіта / Педагогіка
014 Середня освіта (Мова і література
(англійська))

за освітньо-
професійною
програмою

Середня освіта. Мова і література (англійська)

курс **3**

семестр **5**

Вінниця 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента 8.2 Вікова педагогіка та психологія з підготовки бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта. (Мова і література (англійська))

РОЗРОБНИК:

Олександра Шевчук, кандидат педагогічних наук, викладач

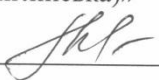
СХВАЛЕНО

Вченою радою філологічного факультету
«29» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова канд. філол. наук Олена КОЛОМІЄЦЬ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Середня освіта. Мова і література (англійська)»

 канд. пед. наук Ірина ГОЛОВСЬКА

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик

«28» серпня 2024 р., протокол № 1

Завідувач кафедри канд. пед. наук, доцент Лідія ДРОВОЗЮК

Вступ

Повна назва ок	8.2 Вікова педагогіка та психологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014.02 «Середня освіта (Мова та література (англійська))»
Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Мова та література (англійська))»
Семестр вивчення	5 семестр
Обсяг освітнього компонента	3 кредитів ЄКТС, 90 годин (32 аудиторних та 58 самостійної роботи)
Форма підсумкового контролю	залік
Розробник	Олександра Шевчук
Мова викладання	українська
Статус освітнього компонента	вибірковий
Передумови для вивчення освітнього компонента (пререквізити)	Передумовами для успішного вивчення дисципліни «Вікова педагогіка та психологія» є володіння здобувачем вищої освіти навчальним матеріалом із дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Зокрема здобувач повинен мати теоретичні знання з педагогіки (для розуміння основних принципів навчання, методів викладання та взаємодії між педагогом і здобувачами освіти), психології (для розуміння психологічних аспектів навчання, мотивації, особливостей розвитку пізнавальних здібностей і поведінки здобувачів освіти).
Пореквізити	Знання з дисципліни «Вікова педагогіка та психологія» можуть бути використані під час вивчення таких навчальних дисциплін, як: «Методика викладання іноземних мов», «Методика навчання зарубіжної літератури», «Інтерактивні технології навчання іноземної мови і культури», «Основи педагогічної майстерності вчителя іноземної мови», «Креативні

	методи навчання іноземних мов», «Викладання іноземної мови за концепцією НУШ», «Навчання іноземної мови дітей раннього віку», а також у ході практичної підготовки («Пропедевтична практика», «Пробні уроки з англійської мови», «Пробні уроки із зарубіжної літератури»).
Викладач освітнього компонента	Олександра Шевчук кандидат педагогічних наук
Е-mail викладача та контактний телефон	shevchukopsychologist@gmail.com (096)246-86-81
Профайл викладача на сайті кафедри	https://vgpk.edu.ua/kafedra-shkilnoyi-pedahohiky-psykholohiyi-ta-okremykh-metodyk/
Лінк на освітній компонент	https://vgpk.edu.ua/kafedra-shkilnoyi-pedahohiky-psykholohiyi-ta-okremykh-metodyk/
Консультації	очні консультації: вівторок 10:50-13:30 онлайн-консультації: п'ятниця 10:50-11:50

Мета освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента 8.2 «Вікова педагогіка та психологія» є формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, її професійно-педагогічних знань, вмінь, навичок, які забезпечують теоретичну і практичну підготовку висококваліфікованих педагогів, що володіють системою психологічних знань про закономірності, механізми та умови становлення і вікового розвитку особистості, включення її в систему суспільних відносин та особистісних стосунків; здатних до постійного оновлення знань, професійної майстерності, мобільності та швидкої адаптації до змін у соціально-культурній сфері, в системі управління та організації, в теорії та методиці, технології праці в умовах ринкової економіки; оволодіння навичками взаємодіяти і впливати на дитину, враховуючи її потенційні, вікові та індивідуальні психологічні особливості, організовувати освітній процес відповідно до психологічних законів.

Очікувані програмні результати навчання

1. Загальні компетентності (з ОПП):

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

2. Фахові компетентності (з ОПП):

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових

та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

3. Предметні компетентності (для ОПП 014):

ПК 4. Здатність орієнтуватися в англомовному літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки зарубіжного письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій в сучасному суспільстві.

1. Програмні результати навчання

4.1. Результати навчання (РН), визначені стандартом вищої / фахової передвищої освіти:

РН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН5. Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН6. Називає і пояснює принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН12. Аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

4.2. Результати навчання (ПРН) за предметною спеціальністю:

ПРН 10. Має критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань, знає мовно-літературний контекст та реалізує його в освітньому процесі.

ПРН 12. *Знає* та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 13. *Володіє* формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 14. *Уміє* працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

Структура освітнього компонента

Назва розділів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		ЛК	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7
Модуль І. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу 40 балів						
Тема 1 Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі	11	2	-	2	-	7
Тема 2 Пренатальний період, психологія новонародженого та немовляти	11	2	-	2	-	7
Тема 3 Психологія дітей раннього віку	11	2	-	2	-	7
Тема 4 Психологія дітей дошкільного віку	11	2	-	2	-	7
Модульна контрольна робота	3	-	-	2	-	1
<i>Разом за модулем 1</i>	47	8	-	10	-	29
Модуль ІІ Психічний розвиток дитини в шкільний період 40 балів						
Тема 5 Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку	9	2	-		-	7
Тема 6 Психологія підлітків	11	2	-	2	-	7
Тема 7 Психологія юності	9	-	-	2	-	7
Тема 8 Специфіка роботи з важкими учнями відповідно до віку. Булінг та його профілактика	9	-	-	2		8
Модульна контрольна робота	2	-	-	2	-	-
Залік	2			2		
<i>Разом за модулем 2</i>	43	4	-	10	-	29
УСЬОГО ГОДИН	90	12	-	20	-	58

Види навчальних занять

1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі	2
2.	Тема 2. Пренатальний період, психологія новонародженого та немовляти	2
3.	Тема 3. Психологія дітей раннього віку	2
4.	Тема 4. Психологія дітей дошкільного віку	2
5.	Тема 5. Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку	2
6.	Тема 6. Психологія підлітків	2
УСЬОГО ГОДИН		12

2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1 Загальні закономірності психічного розвитку особистості. Теорія прив'язаності Дж. Боулбі	2
2.	Тема 2 Криза вікового розвитку, соціальна ситуація розвитку та психічні новоутворення як критерії аналізу вікових періодів.	2
3.	Тема 1 Розвиток особистості в ранньому віці.	2
4.	Тема 2 Психічний розвиток дитини в дошкільному віці	2
5.	МКР 1	2
6.	Тема 3 Врахування вікових особливостей підлітка в освітньому процесі.	2
7.	Тема 4 Врахування вікових особливостей юнацького віку в освітньому процесі.	2
8.	Тема 5 Специфіка роботи з важкими учнями відповідно до віку. Булінг та його профілактика	2
9.	МКР 2	2
10.	Залік	2
УСЬОГО ГОДИН		20

3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Закономірності психічного розвитку.	1
2.	Закон нерівномірності психічного розвитку дитини. Поняття про сенситивні періоди розвитку.	1
3.	Виникнення і зняття суперечностей як рушійна сила психічного розвитку дитини.	1
4.	Характеристика основних чинників психічного розвитку дитини (спадковість, вплив середовища, провідна діяльність).	1
5.	Поняття провідної діяльності, її характерні ознаки та розвиваюче значення.	1
6.	Умови ефективного психічного розвитку особистості.	1
7.	Психологічна характеристика готовності дитини до навчання у школі.	1
8.	Специфіка пренатального періоду розвитку дитини.	1
9.	Загальна характеристика періоду новонародженості.	1
10.	Психічний розвиток дитини першого року життя. Основні фактори психічного розвитку немовляти.	1
11.	Передумови кризи 1-го року.	1
12.	Особливості розвитку дитини в період раннього дитинства.	1
13.	Предметно – маніпулятивна діяльність як провідна діяльність раннього дитинства.	1
14.	Характеристика кризи 3-х років.	1
15.	Соціальна ситуація розвитку у дошкільному віці.	1
16.	Провідна діяльність дошкільного віку, її розвиваюче значення.	1
17.	Особливості початкового періоду шкільного життя дитини	1
18.	Навчальна діяльність молодших школярів та розвиток інших видів діяльності	1
19.	Готовність дитини до навчання у школі.	1

20.	Проблема адаптації дитини до шкільного навчання	1
21.	Основні фактори психічного розвитку молодшого школяра	1
22.	Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів	1
23.	Емоційно-вольове життя молодших школярів.	1
24.	Розвиток особистості у молодшому шкільному віці	1
25.	Учбова діяльність як провідна діяльність молодшого шкільного віку.	1
26.	Психічні новоутворення в структурі особистості молодшого школяра.	1
27.	Характеристика міжособистісних взаємин молодших школярів.	1
28.	Особливості управління розумовою діяльністю молодших школярів в процесі навчання.	1
29.	Анатомо-фізіологічна перебудова організму та її вплив на психічні особливості і поведінку підлітків.	1
30.	Суперечність між зростанням самостійності і можливостями її реалізації як рушійна сила розвитку особистості у підлітковому віці.	1
31.	Особливості соціальної ситуації розвитку підлітків.	1
32.	Характеристика провідної діяльності підліткового періоду розвитку.	1
33.	Вплив міжособистісних стосунків з однолітками та розвиток особистості підлітка.	1
34.	Перебудова учбової діяльності у підлітковому віці.	1
35.	Розвиток пізнавальних процесів у підлітків.	1
36.	Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та можливості її попередження.	1
37.	Врахування індивідуально-типологічних особливостей при роботі з підлітками.	1
38.	Особливості анатомо – фізіологічного розвитку старшокласників.	1
39.	Особистісне і професійне самовизначення	1

	старшокласників.	
40.	Формування життєвих сценаріїв як характерна особливість юнацького періоду	1
41.	Психологічні особливості вибору професії у ранньому юнацькому віці.	1
42.	Взаємини юнаків з групами однолітків. Поняття юнацької субкультури.	1
43.	Основні новоутворення періоду ранньої юності та їх генетичний взаємозв'язок з новоутвореннями підліткового віку.	1
44.	Характеристика пізнавальних інтересів старшокласників.	1
45.	Особливості розумового розвитку старшокласників.	1
46.	Учбово – професійна діяльність як провідний тип діяльності раннього юнацького віку.	1
47.	Психологічні основи формування суспільної спрямованості особистості старшокласників.	1
48.	Психологічні основи формування суспільної спрямованості особистості старшокласників.	1
49.	Соціальна ситуація розвитку в період ранньої юності.	1
50.	Причини появи важких дітей і підлітків	2
51.	Особливості педагогічної запущеності дошкільнят і молодших школярів	1
52.	Специфіка роботи вчителя з різними категоріями важких підлітків	2
53.	Булінг – виявлення та запобігання	2
54.	Робота з колективом для поведінкової корекції проявів булінгу	2
УСЬОГО ГОДИН		58

Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента «2.2.7. Вікова педагогіка та психологія» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з «2.2.7. Вікова педагогіка та психологія» застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

Критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка «відмінно» (рівень досягнень А, бали 90-100). Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та вміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка «добре» (рівень досягнень В, бали 82 - 89). Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом дисципліни, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.
Оцінка «добре» (рівень досягнень С, бали 75 - 81). Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив вміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Знання здобувача освіти з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.
Оцінка «задовільно» (рівень досягнень D, бали 64 - 74). Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штампів, виявив вміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього

виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.

Оцінка «задовільно» (рівень досягнень E, бали 60 - 63). Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень FX, бали 35 - 59). Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень F, бали 1 – 34). Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

1. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Варіанти контрольних робіт, тестові завдання, залікові матеріали, діагностичні методики, наукові тематичні відеофільми.

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2021. 112с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2012. 424 с.
3. Кацавець Р.С. Вікова психологія: навч.посібник К.: Алерта, 2019. 112с.
4. Павелків Р.В. Вікова психологія. К.: Кондор Видавництво, 2011. 469с.
5. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія : навч. Посібник К. : Академвидав, 2009. 360 с.
6. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вікова психологія : навч. посібник. К.: Центр учб. літ., 2018. 375с.
7. Токарева Н.М., Шамне А.В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник Київ, 2017. 548с.

11.2. Допоміжна література

1. Winnicott, D. W. (2021) The Child, the Family, and the Outside World. Penguin Random House UK
2. Winnicott, D. W. Home is Where We Start From. Essays by a Psychoanalyst
3. Бех І.Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том 1. Чернівці: Букрек, 2015. 840 с.
4. Поліщук В.М. Криза 7 років : феноменологія, проблеми. навч. посіб. В. М. Поліщук. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 18 с.
5. Токарева Н.М., Шамне А. В. Вікова і педагогічна психологія. К., 2017. 480с.
6. Шамне А.В. Теорія та практика психосоціального розвитку у підлітковоюнацькому віці : монографія. Київ : ТОВ «Інтерсервіс», 2015. 488 с.
7. Шинкарук-Корзун Л. Чинники агресивності дітей. Психолог 2009. №41.

11.3. Інтернет- ресурси

1. <https://dytpsyholog.com/>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=whvdghXw9IY&t=194s>
3. <https://www.annadomina.com/studentam/>

Політика викладача (кафедри / циклової комісії)

Здобувачі освіти зобов'язані брати участь в усіх навчальних заняттях (онлайн або очної форми). Під час проведення лекційних, практичних занять вони повинні дотримуватися Правил внутрішнього розпорядку Коледжу та інших положень, що стосуються організації освітнього процесу і регулюють стосунки його учасників.

Політика регулюється:

1. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»», <https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya.pdf>.

2. Усі здобувачі, співробітники та викладачі [КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»](https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/23.-Rekomendatsii-shchodo-vprovadzhennia-akademdobrochesnosti-.pdf) мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою і регламентується «РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»», <https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/23.-Rekomendatsii-shchodo-vprovadzhennia-akademdobrochesnosti-.pdf>.

3. ПОЛОЖЕННЯ ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВА НА АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»: <https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/8.-Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-.pdf>

4. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»: <https://vgpk.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Polozhennia-pro-dystantsiynе-navchannia.pdf> .pdf

5. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Перелік питань для підсумкового семестрового контролю (заліку).

1. Основні теорії вікової психології.
2. Суперечності психічного розвитку.
3. Детермінанти (чинники) психічного розвитку.
4. Загальні закономірності психічного розвитку особистості.
5. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність немовляти.
6. Новоутворення періоду немовляти. 9. Криза першого року життя.
7. Соціальна ситуація розвитку в ранньому дитинстві та провідна діяльність.
8. Новоутворення в ранньому дитинстві.
9. Криза трьох років.
10. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність у дошкільному віці.
11. Новоутворення дошкільного віку.
12. Готовність дошкільника до навчання в школі.
13. Криза шести-семи років.
14. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність молодшого школяра.
15. Новоутворення молодшого шкільного віку.
16. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність підлітка.
17. Психологічні новоутворення підліткового віку.
18. Криза підліткового віку.
19. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності.
20. Новоутворення раннього юнацького віку.
21. Взаємозв'язок навчання, виховання і розвитку психіки людини.
22. Роль діяльності й спілкування в психічному розвитку дитини.
23. Основні умови та рушійні сили психічного розвитку.
24. Вікові кризи. Характеристика кризових періодів
25. Значення перших років життя дитини для подальшого розвитку особистості.
26. Загальна характеристика перших шести років життя дитини.
27. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти.
28. Психологія раннього дитинства.
29. Психологічна характеристика дошкільника.
30. Характеристика гри як провідної діяльності дошкільника.
31. Спілкування з дорослими у дітей перших шести років життя.
32. Розвиток моторики у дітей перших шести років життя.
33. Формування самооцінки у дітей перших шести років життя.
34. Специфіка психічного розвитку та особливості навчання в школі шестирічної дитини.
35. Психологічна характеристика готовності та адаптації дитини до навчання у школі.
36. Психологічні особливості початкового періоду шкільного життя дитини.
37. Учбова діяльність молодших школярів та розвиток інших видів діяльності.
38. Особливості спілкування молодших школярів.
39. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.

40. Емоційно-вольове життя молодших школярів.
41. Розвиток особистості у молодшому шкільному віці.
42. Особливості самовиховання в підлітковому та юнацькому віці.
43. Виховання підлітків і юнаків в шкільних справах.
44. Виховання підлітків і юнаків в спілкуванні з ровесниками та дорослими.
45. Характеристика поняття "важка дитина". Класифікація "важких".
46. Причини появи важких дітей і підлітків.
47. Специфіка роботи вчителя з різними категоріями важких підлітків
48. Робота з колективом для поведінкової корекції проявів булінгу
49. Специфіка роботи вчителя з різними категоріями важких підлітків
50. Булінг – виявлення та запобігання